

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ

1. ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยว
2. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว และผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์

กลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยวจำนวน 8 ท่าน
2. ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว และผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 17 ท่าน โดยกำหนดเกณฑ์และขั้นตอนในการคัดเลือกดังนี้

2.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการท่องเที่ยว และผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับผู้พิการทางการเคลื่อนไหว การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การประกอบธุรกิจท่องเที่ยว การให้บริการแก่ผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป

2.2 ให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอผู้เชี่ยวชาญคนต่อไปตามเทคนิคการบอกต่อ (Snowball Technique) เมื่อได้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบคุณสมบัติตามเกณฑ์อีกครั้ง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group) ประเด็นในการจัดสนทนา ได้แก่ สภาพปัญหาในการให้บริการของบุคลากรทางการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว และข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

2. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยพัฒนามาจากผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) มาวิเคราะห์ และส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยข้อความทั้งหมดพัฒนาขึ้นจากคำตอบของผู้เชี่ยวชาญจากการทำแบบสอบถามรอบที่ 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเข้าด้วยกัน รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันออก

4. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งคล้ายกับแบบสอบถามในรอบที่ 2 แตกต่างกันในข้อความคำถามจะมีการระบุค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) และคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ผ่านมา เพื่อส่งกลับไปยังผู้เชี่ยวชาญ ทบทวนคำตอบของตนเองว่าต้องการยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การท่องเที่ยว ธุรกิจท่องเที่ยว ผู้พิการทางการเคลื่อนไหว เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิจัย

2. สร้างเครื่องมือวิจัยให้มีความตรงตามเนื้อหา โดยให้เนื้อหาครอบคลุมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

3. สร้างเครื่องมือวิจัย คือ แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group)

4. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นคือ แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แกไขความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

5. แนวทางการสนทนากลุ่ม (Focus group) ทำการทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยข้อสัมภาษณ์สามารถตอบได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

6. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยว

7. ผลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus group) นำมาวิเคราะห์ เพื่อสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด และส่งไปยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) แก้ไขความถูกต้อง ความชัดเจนและความเหมาะสมในเนื้อหา หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์

8. นำแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 ที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยจะรวบรวมความคิดเห็นที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน นำมาปรับปรุงพัฒนาเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2

9. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามรอบที่ 2 โดยการนำประเด็นต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามรอบที่ 1 มาทำเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

10. นำแบบสอบถามรอบที่ 2 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ จากนั้นผู้วิจัยจะนำคำตอบที่ได้แต่ละข้อ มาหาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3

11. นำแบบสอบถามรอบที่ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบ โดยใช้ข้อคำถามเหมือนแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่มีการแสดงค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) ที่คำนวณได้และคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญท่านนั้น ๆ ในรอบที่แล้ว เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาคำตอบของตนเองอีกครั้งว่า จะยืนยันคำตอบเดิมหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวนทั้งสิ้น 1 ครั้ง
- ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยคัดเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม คือ ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่มีประสบการณ์ในการใช้บริการธุรกิจท่องเที่ยว จำนวน 8 ท่าน

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านกลุ่มผู้พิการทางการเคลื่อนไหว ผู้เชี่ยวชาญทางด้านทรัพยากรมนุษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการท่องเที่ยว และผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 17 ท่าน โดยนำส่งทั้งสิ้นจำนวน 3 รอบ ประกอบด้วยแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ในการนำส่งครั้งที่ 1 แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ในการนำส่งครั้งที่ 2 และแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิด ในการนำส่งครั้งที่ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. จัดการสนทนากลุ่ม (Focus group) พิจารณาวิเคราะห์ผลที่ได้เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1
2. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 1 พิจารณาวิเคราะห์เนื้อหาโดยนำมาจัดเป็นข้อย่อยและตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออก เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2
3. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 2 พิจารณาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามรอบที่ 3 โดยนำค่าที่ได้มาแสดงให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง
4. แบบสอบถามสำหรับการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายในรอบที่ 3 พิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลจากค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาข้อความที่ได้รับฉันทามติ คือ ต้องมีค่ามัธยฐานไม่ต่ำกว่า 3.50 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.50 และค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยมไม่เกิน 1.00 อีกทั้งคำตอบจากรอบนี้ จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบจากรอบที่แล้วไม่เกินร้อยละ 15 แล้วจึงนำผลที่ได้มาสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้พิการทางการเคลื่อนไหว

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน

ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป	หมายถึง ข้อความนั้นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50-4.49	หมายถึง ข้อความนั้นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก
ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 2.50-3.49	หมายถึง ข้อความนั้นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 1.50-2.49	หมายถึง ข้อความนั้นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อย
ค่ามัธยฐาน น้อยกว่า 1.50	หมายถึง ข้อความนั้นกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

(เพ็ญพร ไชยนาพงษ์ อ้างถึงในหม่อมหลวงตรียาณี บากา, 2554)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

คำนวณหาค่าความแตกต่างกันระหว่างควอไทล์ที่ 3 และควอไทล์ที่ 1 ซึ่งผลของค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ที่มีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงให้เห็นว่า แนวคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดการค่ายพักแรมสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวสอดคล้องกัน (Consensus) และหากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดการค่ายพักแรมสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวดังกล่าวไม่สอดคล้องกัน (ปราณี ทองคำ อ่างถึงในมุขามัตริยานี บากา, 2554)

ค่าสัมบูรณ์ของผลต่างระหว่างมัธยฐานและฐานนิยม

คำนวณหาค่ามัธยฐานกับค่าฐานนิยมในแต่ละข้อความเพื่อนำไปหาค่าของความแตกต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ผลที่ได้ค่าไม่เกิน 1.00 นับว่าแนวความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดการค่ายพักแรมสำหรับผู้พิการทางการเคลื่อนไหวนั้นสอดคล้องกัน (ปราณี ทองคำ อ่างถึงในมุขามัตริยานี บากา, 2554)